

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Autoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 734. Quis sit effectus, seu quæ commoda inventarii confecti, & quæ in commoda ejusdem omissi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

Coheredes absentes, creditores, legatarii aliive damnatum patiantur; dum forte heredes praesentes hereditatem partemve ejus distraherent, dilapidarent, occultarent, ejusque restitutionem lege debitam ob paupertatem facere nequirent. Arg. l. fin. c. de jur. delib. Molin. de 7. § 7. Tom. 2. d. 219. Hunn. encyclop. p. 4. tit. 17. c. 5. Reiffenst. h. r. num. 513. Tertio heredes gravati fideicommissio universalis. eò quòd, cum talis gravatus teneatur totam hereditatem restituere alteri, hic securus reddi debeat, heredem directum nihil subtraxisse aut neglexisse. Reiffenst. num. 514. citans pro hoc Molin. ubi ante. Tusch. Tom. 4. concl. 349. num. 20. Peregr. de fideicom. a. 35. num. 25. & ut alii addunt, quia aliàs non posset detrahere rebellianicam. Contrarium nihilominus probabilius teneri à Molin. cit. d. 219. ait de Lugo cit. d. 24. num. 236. eò quòd leges inducentes hanc necessitatem loquantur solum de inventario in ordine ad creditores, legatarios & fideicommissarios particulares; addit tamen ipsum fideicommissarium universale, dum ei restituitur hereditas, propter creditores & legatarios teneri facere inventarium, si illud ab herede directo factum non fuit, ne alioquin teneatur ultra vires hereditatis; cum loco heredis habeatur. Sed neque posse testatorem liberare heredem ab onere conficiendi inventarium respectu creditorum, utpote quibus non potest praerjudicare, sed solum respectu legatariorum & fideicommissariorum, quibus, quæ relinquit, ex mera liberalitate relinquit. & in genere posse testatorem absolvere ab omni onere faciendi inventarii & reddendi rationes illos, quibus posset ipse ea bona relinquere libera sine onere ex inde dandi partem aliquam aliis, ait de Lugo l. c. fitque hæc liberatio à testatore quandoque verbis prohibitive, ut Lauterb. l. c. §. 18. Tertio in specie miles de rebus in hereditate relictis inventarium exhibere debet, ea necessitate ei à lege imposita. L. fin. ff. §. c. de jur. deliber. minus tamen solemn in inventario ei succurritur beneficio Gordianæ constitutionis. L. ult. §. ult. c. eod. Muller. lit. 1.

4. Resp. tertio potest testator hanc necessitatem condendi inventarii remittere, ita ut hac remissione sua omnem excludat doli & furti suspicionem, in qua aliàs esset omittens inventarium; adeoque sic adiens hereditatem non minus sit extra periculum, quam si illam cum inventario adeat, nisi tamen dolus expressè doceri posset. Muller. l. c. ib. 57. lit. 3. cum Stryckio de remiss. invent. c. 8. num. 11. juncto c. 4. num. 12. quod ipsum tamen hac quasi generali regula & limitatione temperat; nimirum ut, quoties negotium solius remittentis interesse concernit, hæc remissio ab eo fieri possit, aliàs non, atque ita quoties in alterius quam testatoris ipsius eorumve, qui ab eo causam lucrativam habent favorem conficiendum inventarium, facere eam remissionem potest. Muller. l. c. lit. 1. cum Donell. enucleat. l. 7. c. 3. lit. b. & Stryck. l. c. c. 3. num. 10. Unde & contra, quia testator creditoribus jam obligatus fuit, in horum injuriam dictam remissionem facere nequit. Schrad. tr. de feud. p. 8. c. 8. num. 20. Peregr. de fideicom. a. 11. num. 75. Molin. Covar. & alii, quos citat & sequitur. Muller. unde etiam facta à testatore hæc remissio in praerjudicium legitimæ nullius est momenti, ut

Idem cum Pruckman cons. 48.

num. 37.

Quæst. 734. Quisnam sit effectus, seu quæ commoda inventarii confecti, & quæ incommoda ejusdem omiffi?

1. Resp. primò: præterquam quòd heredi ratione inventarii conficiendi detur exceptio dilaatoria secundum dicta, ut interea tempore, quo conficitur inventarium, contra eum nec realis nec personalis actio institui queat per civ. l. fin. §. 11. c. de jur. delib. dum aliàs, si purè adierit, de jure communi post novem dies conveniri possit juxta novcl. 115. c. 5. §. 1. ratione inventarii confecti datur ei exceptio in ordine ad sequentes effectus respicientes vel damnum heredis averendum, vel lucrum ei acquirendum. Et primò quidem ut, si in eo conficiendo modus à Justiniano præscriptus servatus, adita hereditate, perpetuò tutus sit, ne ultra vires hereditatis ab eo quicquam exigatur, sive à creditoribus, sive à legatariis. civ. l. fin. §. 4. §. 5. Inst. de hered. qual. §. diff. Lauterb. in ff. de jur. de lib. §. 14. Muller. ibid. ib. 57. lit. 1. etsi enim hæres cum inventario sit verus hæres, & in universum jus etiam passivum defuncti succedat, æquissima tamen ex illa constitutione Imperatoris datur illa ea exceptio, quæ ultra vires hereditatis exigentes quid repellere potest, quæque paratam habet executionem. Zanger. de except. p. 3. c. 26. num. 102. Berlich. p. 1. com. l. 84. num. 70. Muller. l. c. Unde etiam sine periculo adire potest hereditatem, eamque denuo repudiare; ac consequenter non eget jure deliberandi; cum eam adiens cum beneficio inventarii sit extra omne periculum. cit. l. fin. Hunn. p. 4. tit. 17. c. 5. Fachin. l. 7. c. 13. Reiffenst. num. 510.

2. Secundò idem dicendum, si casu fortuito citra culpam aut moram heredis res quæ piam hereditariæ perierint; & sic quantitas hereditatis in inventario designata diminuta, ut neque pro tota inventarii quantitate, neque pro rebus illis deperditis conveniri possit. cit. l. fin. §. 5. 13. §. 14. Lauterb. Muller. LL. cit. de Lugo l. c. num. 229. dicens tunc talem rem perire creditoribus, non heredi. addit etiam Muller. cum Surdo decis. 30. num. 14. §. decis. 318. quòd, si hæres à creditoribus vel legatariis ad solvendam pecuniam remve aliam in hereditate onerosa non repertam conveniatur, exceptione inventarii opposita, impetrare possit, ut illi res alias hereditarias in solidum accipere compellantur; cum in vim inventarii unum pro alio creditori etiam invito, solvi possit. lit. l. fin. §. fin. verò, licet aliàs regula juris sit, quòd unum pro alio creditori invito solvi nequeat. l. 2. §. mutui datio. ff. si certum petat, non tamen res aliàs, quam in hereditate, quæ solvendo non est, repertas in solutum dare cogitur. cit. l. fin. §. 6. Lauterb. cit. §. 13.

3. Tertio, beneficio inventarii detrahere potest hæres falcidiam, etsi tota hereditas legatis exhausta. Arg. cit. l. fin. §. 4. Jalon. ibid. §. est præfata. num. 1. Tholos. syntag. jur. l. 46. c. 3. num. 17. Lugo l. c. num. 229. Lauterb. l. c. §. 15. Muller. l. c. spectatque hæc detractio ad rationem lucri. Possè tamen etiam testatorem in ordine ad retinendum nihilominus jus detrahendi falcidiam integrum remittere heredi confactionem inventarii, tuetur Muller. l. c. lit. 3. citatis pro hoc Paris. vol. 2. cons. 79. num. 17. Hann. de 7. §. 7. tr. 6. num. 665. Clar. §. testamentum. q. 66. num. 2. Fachin. contr. juris. l. 6. c. 25. per tot. Mol. Cujac. plurimisque aliis, idque ex ea ratione, quòd testator legariis præju-

præjudicare possit; cum illis nullatenus obligatus fuerit, sed ex sola liberalitate legaverit; cui autem liberum fuit planè nihil legare, is etiam potuerit legationi suæ adicere legem, quam voluit. & hæc juxta *responf. 3. ad q. præced.*

4. Quarto, potest sine periculo quibusvis creditoribus & legatariis primò venientibus totum solvere, non examinando, quis eorum majus aut prius privilegium habeat, modò id fiat bona fide. *cit. L. fin. §. 5.* Lauterb. *l. c. §. 13.* reservato tamen, ut Idem, supervenientibus prælationis jus habentibus competente juris remedio, tuto interim emptore, cui hæres pro solvendis debitis vel legatis aliquid vendidit, ut Lauterb. per *cit. L. fin. §. 5. & 8.* sic etiam ait de Lugo, *l. c. num. 228.* si nihil super sit ad solvendum aliis ex post venientibus, hos nihil ab hærede exigere posse; sed ab iis, quibus jam solum est, si hi in eorum præjudicium acceperunt. teneri tamen etiam hæredem, si scienter vel etiam (ut in parenthesi ponit de Lugo;) dubitans hæreditatem non sufficere pro omnibus, solverit totum primò venientibus.

5. Quintò, ut non confundantur vel extinguantur actiones, quas hæres adversus defunctum habebat, sed debita hæredi sicut aliis solvenda. de Lugo. *cit. num. 229.* Lauterb. §. 15. Muller. *l. c. th. 57. lit. 3.* juxta *cit. L. fin. §. 9. & l. 48. ff. ad leg. falcid.* adeoque licet sit hæres in totum, non teneatur factum defuncti cedens in suum præjudicium approbare; sed possit contra illud agere. v. g. petere ab emptore rem suam, quam ei malè vendiderat defunctus, solvendo tamen emptori nomine defuncti pro portione hæreditatis, quam habuit, & juxta vires ejus id, quod pro evictione defunctus, quem hæres repræsentat, solvere debuisset. ita de Lugo *l. c.* remittens ad Molin, *d. 216. §. ut commodum octavum.*

6. Sextò, quod hinc sequi videtur, ut hæredi competat jus retinendi, quidquid se impendisse probaverit in funus defuncti; testamenti insinuationem, inventarii confectioem, hæreditatis defensionem aliasque causas necessarias. *cit. L. fin. §. 9.* Sichard. *ibid. n. 5.* Lauterb. *cit. §. 15.*

7. Septimò, ut confecto inventario, quamprimum possit res alienum detrahere; quin & legitimam, antequam legata præstentur legatariis. Muller. *l. c. lit. 4.* cum Gail. *l. 2. obs. 138. n. 14.* & aliis sic in praxi servari testantibus.

8. Resp. secundò; è contra spreto hoc inventarii beneficio, seu omisso inventario, hæres purè adiens hæreditatem, creditoribus & legatariis tenetur in solidum seu integrè satisfacere, tamen si debita & legata superent vires hæreditatis. *cit. L. fin. §. 12. & 14. novel. 1. c. 2. §. 9.* & hoc, etiam si defunctus inventarium remisisset, vel creditores & legatarii scivissent, hæredem non esse solvendo. Lauterb. §. 16. Intelligendum tamen hoc de hærede propriè tali; secus enim est in aliis, qui hæredes propriè non sunt, ut executor hæreditarius universalis, qui distribuere debet bona defuncti in opera pia ab eo præscripta, & vicem hæredis tener. Usufructuarius universalis. Pater jure peculii occupans bona filii familias defuncti. Monasterium occupans bona religiosi, cui succedit per professionem. Fiscus occupans bona confiscata ob delictum, vel bona vacantia decedentis intestatò sine hærede, aliique enumerati à Molin. *d. 217. in pr.* ita de Lugo. *l. c. num. 231.* An verò teneatur ad hoc hæres etiam in foro conscientie, non ita convenit inter AA. nam imprimis præcindendo ab Ecclesia seu causa pia in-

stituta hærede; itè à legatis & debitis, absolute teneri in hoc casu hæredem ultra vires hæreditatis etiam Jure Canonico in conscientia, tanquam verius tenent spina de pœna non confec. ab hered. inventar. Giphani. *ad l. 9. c. de jure deliber.* Muller. *l. c. lit. 4.* qui hanc assert rationem; quòd, cum de Jure civili in eo dubium nullum sit, & Jure Canonico nullibi aliud constitutum sit, Jus civile mutatum dici non possit. Ad hæc non destituatur naturali ratione & æquitate, quòd hæres, qui omnem hæreditatem non adiit, solvat omne, quod defunctus debebat, sed nescio, an ex inde sufficienter deducatur illa obligatio pro foro interno seu conscientie, ut ex mox subjiciendis videbitur. Contrarium sentiunt tam quò ad legata, quam debita Dian. *tom. 2. rr. 5. miscel. resol. 56.* Valsq. *de testam. c. 9. §. 3. du. 6.* & apud Molin. Abb. Bart. Hoff. ex ea ratione, quod leges istæ inducentes obligationem illam solvendi ultra vires hæreditatis fundentur in præsumptione bonorum occultatorum ab hærede. Distinguunt alii ita, ut velint esse obligationem in conscientia quò ad creditores, seu solvendi debita excedentia vires hæreditatis in casu neglecti inventarii; eò quòd hæres creditoribus verè debeat ex quasi contractu, nimirum aditionis, & non ex pœna, vel etiam ex lege ob præsumptionem. Secus verò esse quò ad legatarios seu quò ad legata, ut pote ad quæ solvendum tenetur hæres non ex contractu, sed in pœnam non facti inventarii; ad quam pœnam non tenetur, nisi post sententiam, etiam, dum intercessisset culpa; eà autem non intercedente, ne quidem post sententiam; cum pœna sine culpa deberi nequeat in conscientia. ita cum Molin. de Lugo. *num. 232.* dicens stando rationi sibi magis placere hanc sententiam. Idem omnino tenent hi AA. de ecclesia & causa pia eò quòd. *cit. L. fin.* loquatur universaliter de sacerdotibus, Principibus, Imperatoribus, pupillis, minoribus & aliis omnibus, adeoque quò ad debita excedentia vires hæreditatis teneatur in foro tam interno quam externo; quò ad legata verò non nisi post sententiam, nimirum, quando in ipsa seu ejus ministris fuit culpa vel probabilis conjectura, quod ejus ministri aliquid de bonis defuncti occultaverint. ita de Lugo. *l. c.* contrarium simpliciter de ecclesia tenentibus Bart. & aliis apud Molin. Secundò omisso inventario extinguuntur actiones hæredi competentes contra defunctum. Lauterb. §. 16. per *l. 7. c. de passis.* Tertio amittitur quoque falcidia juxta dicta supra de falcidia, non tamen de trebellanica juxta sententiam in Camera Imper. receptam, testibus. Gail. *l. 2. obs. 138.* Mynd. *cent. 3. obs. 60.* Excipiuntur tamen milites, qui etiam omisso inventario fruuntur falcidià, & in tantum solum tenentur, quantum in hæreditate invenerunt. Lauterb. *l. c.* juxta *cit. L. fin.* idem de minoribus dicens per *novel. 1. c. 4. §. 1.* Quarto filium quoque in hoc casu amittere legitimam, ait cum Vinn. *select. qq. l. 2. q. 28.* quod tamen distingui à Brunem. in *cit. L. fin. num. 29.* addit. De cætero licet alicubi (ut de Saxonia testantur Berlich. *p. 3. concl. 46. num. 8.* Lauterb. §. 16. & 19. citatiq. ab eo Carpz. Stryck.) jurata specificatio bonorum omnium in locum inventarii subrogata idem operetur, quod inventarium solenne; ubi tamen id receptum non est, vel alius inventarii effectus est, quam sola designatio, eam non sufficere, nisi ad noticiam bonorum hæreditatorum, allerit. Lauterb. *cit. §. 19.* cum Mevio *p. 2. decis. 96. & p. 6. decis. 59.*